

Gençlik sevimlidir, çılgın kanlıdır, canlıdır, geleceğin kendisidir, umudumuzdur, haksızlığa yaşlılar gibi değil çekinmeden ve sonuçları pek düşünmeden karşı çıkar, yeniliğe açıktır, yeniliğin kendisidir ve biz yaşlıların da çocuklarıdır. Ama ne yazık ki gençlik her zaman haklı değildir. Gençliğimde, sol hareketin içinde, işçi sınıfının “doğasından dolayı” hep – son analizde! - doğru yolda olduğuna inanırdım, inanırdık. Meğerse hiç de öyle değilmiş. İşçiler onlardan beklenen misyonu dünyanın hiçbir ülkesinde gerçekleştirmediler. Çoğu sağcıya, kimisi merkeze, kimi de sosyal demokrata bel bağladı. Doğasından dolayı doğru yolda olanların var olduğuna inanmıyorum: ne soy, ne sınıf, ne dini inanç, ne milliyet, ne ideoloji, ne yaş grubu birilerini otomatik olarak haklı kılmaz. Her davranış ayrı ele alınmalı ve incelenmeli. Kolayına kaçıp “gençlik fetişizmi” yapmak uzun sürede herkesin aleyhinedir.

Deniliyor ki, faşistleri, diktatörleri, zorbaları konuşturmayız! Keşke bu kadar basit olsa. Bir kez bu antidemokrat tutum mücadele yöntemi olarak benimsenirse uygulama alanı genişler. Benim Türkiye’de tanıdığım solcu gençler solcuları da konuşturmazdı. Çin yanlısı (bunlar da birkaç çeşitti), Mihrici, Borancı, Aybarcı, Kıvılcımcı, Devyol, Devsol, bilmem kimci der mikrofonu ellerinden alırlardı, tekme tokat. Onlar gibi düşünmeyi konuşturmazlardı. Neden her zaman aynıydı: karşı taraf haksızdı, kabul edilemez tıyneteydi. Bu anlayışla ne gelişme, ne sentez oluşur. Sonunu gördük, Marksist sol parçalandı bitti. Bu davranışlarından hala gurur duyanlar olabilir, ben ise o zaman da bu davranışları büyük bir acı ile izledim ve izliyorum. Konuşturmama yolu konuşturmayan için de zararlıdır.

Gençlik doğasından dolayı öfkeli. Bu yüzden biz yaşlılar – ve devletle hükümet – anlayışlı olmalı. Doğru. Ama anlayış göstermek başkadır, konuşturmama eylemlerini meşrulaştırmak, teşvik etmek, dolaylı veya doğrudan iyi ettiniz demek başkadır. İnsanı ürperten polis dayağı, işsizlik, eşitliğin var olmadığı toplumsal düzen yaşlıları da eziyor, onlar da acı içinde ve öfkeli. Onların da mı birilerini konuşturmama hakkı doğuyor? Tepesi atan, yoğurdu kaba elini yumurtaya atarsa artık yalnız güçlüler konuşur. Yumurta veya taş atmakla, Molotof kokteyli atmak, kurşun sıkmak aynı değil deniliyor. Tabi ki değil! Yumurta insanın giysisini kirletir kurşun ciğerini deler. Ama bu farkı vurgulayanlar özü görmezlikten geliyorlar, konuyu saptırıyorlar. Olay birilerinin konuşturulmamasıdır. Orta Çağda farklı şeyler söyleyenleri direğe bağlayıp yakarlardı, sonraları birileri kitap yaktı, başkaları “yanlış” konuşanları kamplara gönderdi. Hangi rejimlerden söz ettiğimi anlamışınızdır.

Gençleri böylesine pohpohlamağa popülizm denir. Kullanmak da denilebilir ama komplo teorileri kullanmamaya yeminliyim. Gençler her zaman haklı değiller ve yanlışlarını söylemek (coplamak değil) hepimizin görevi. Gençler de eleştirilebilir. Gençlerin antidemokratik davranışlarını eleştirmek AKP’yi savunmak, arka çıkmak tabi ki değil. Kavgalı iki tarafın biri haksız ise öteki taraf haklıdır demek değildir. Hatta isterseniz AKP’yi kat kat daha kötü belleyin. Zorla

konuşturmama eylemi yine yanlıştır. Övülecek mücadele biçimi değildir.

Ama konuşurmamak öğrencilere özgü de değildir. Toplumda çok yaygın bir anlayıştır. Yasalarla ifade özgürlüğüne sınırlamaların getirilmesi aynı anlayışın işaretidir. Yok devletin yüce çıkarıymış, yok büyüklerimize hakaretmiş, yok kışkırtma sayılan sözler sarf edilmiş... Konuşurmamak ve yazdırmamak telaşı toplumda zaten yaygındır. Çocuklara küçük yaştan başlayarak konuşma hakkının bir güç dengesinin işareti olduğu öğretilir – sezdirilir demek daha doğru. Büyükler konuşurken küçüklere dinlemek düşer, derler. Genç gelinin yaşlıların meclisinde fazla konuşması biraz terbiyesizlik sayılmıyor mu? Hele öğretmene karşı çıkmak, dersi iyi anlatmadığını söylemek kimin haddine? Askerlikte ise üstlere konuşmak emir tekrarı olarak yaşanır. Güçlüler zayıf saydıklarını konuşurmazlar; veya (tersinden) “zayıfsın” mesajını vermek için birileri susturulur. Konuşabilen, egemenliğini kurmuş gibi gelir birilerine. Onun için konuşurmazlar: egemen, üstün değilsin, seni kabul etmiyoruz demenin bir yoludur susturmak. Oysa herkesin korkmadan konuştuğu toplumda (söz hakkı açısından) herkes eşit ve özgürdür – o kadar basit!

Konuşmacıya soru sormak, onu sıkıştırmak, zora sokmak, herkesin önünde çelişkilere düşürmek, mümkünse mat etmek, rezil etmek başka bir kültürün mücadele biçimidir. Bizim – yaşlıların - bu kültürü gençlere önermemiz, benimsetmeye çalışmamız gerekir. Kendimiz bunun öncülüğünü yapmalıyız. AKP’yi temsil eden birçok kimse bu yolda hiç iyi sınav vermiyor. En başta hakaret davalarıyla ifade özgürlüğünden ne anladıklarını gösteriyorlar. Hiciv ile küfür, karikatür ile hakareti birbirine karıştırıyorlar. Protesto gösterilerini nerdeyse isyan ve sinsi komplo sanıyorlar. Bunları engellemeyi hapse tıkmak veya copla yola getirmek olarak anlıyorlar. İyi niyet olsa bile sözünü ettiğim o kültür mirası karşımızda engel. Bunları AKP’nin yaptıkları bahane olarak tekrarlanmasın diye yazıyorum.

AKP’ye karşı çıkmanın yolu demokrasinin temel ilkesi olan ifade özgürlüğünü kısıtlamadan geçiyorsa Türkiye halkı daha uzun zaman AKP’den yana oy kullanır. AKP’yi istemeyenler ondan iyi, ondan ileri, ondan uygar, ondan demokrat olmaya çalışmalı. O zaman AKP de, rekabet gereği, kendine çekidüzen verir. AKP’yi istemeyenler örnek olsunlar, nasıl bir toplum istediklerini gösterebilirler. Ben konuşurken yumurta yağmuruna tutulduğumda köşe yazarlarının bu eylemi alkışlayacakları bir ülkede yaşamak istemiyorum. Kim ister ki! Eski yoldaşlara da bir hatırlatma: kavgacı tutumlarıyla mücadelelerine yeterince zarar verdiler, yumurta fırlattırmaktansa o hep eksik kalmış olan diyaloga ağırlık verseler ya!

*